

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku P. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
z udziałem zainteresowanej H. Sp. z o.o. z siedzibą w P.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 11 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

Ubezpieczony P. G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 marca 2016 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest: art. 30 § 1 k.p., przez niewłaściwe uznanie, że stosunek pracy łączący ubezpieczonego i Spółkę H. Sp. z o.o. ustał z dniem 1 marca 2003 r.; art. 60 k.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące błędnym przyjęciem, że zachowanie pracodawcy polegające na zamknięciu „z dnia na dzień” siedziby Spółki może być potraktowane jako zachowanie ujawniające w dostateczny sposób wolę rozwiązania stosunku pracy oraz treść oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę; art. 44 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p., przez jego nieuwzględnienie, skutkujące pozbawieniem ubezpieczonego prawa do wniesienia

odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę, albowiem w błędnie przyjętym przez Sąd dorozumianym oświadczeniu woli o wypowiedzeniu umowy brak wskazania daty, od której będzie biegł termin na zaskarżenie przez pracownika wypowiedzenia umowy o pracę oraz przyczyny wypowiedzenia; a także naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 316 k.p.c. oraz 233 k.p.c., przez nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli orzeczenia Sądu pierwszej instancji i niewzięcie pod uwagę stanu rzeczy istniejącego w chwili wydawania orzeczenia, to jest przez nieuwzględnienie przy orzekaniu okoliczności, że Spółka-pracodawca nadal jako podmiot prawa istnieje, co więcej bierze udział w sądowym postępowaniu i jest w nim reprezentowana przez prezes zarządu, która była przesłuchiwana w toku postępowania, składała i odbierała określone pisma procesowe.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „skarga kasacyjna w mniejszej sprawie jest oczywiście uzasadniona w związku z błędną wykładnią art. 30 k.p. i nieuzasadnionym zastosowaniem art. 60 k.c.”. Wskazał, że „powstaje istotna wątpliwość, czy w świetle art. 30 k.p. może dojść do ustania stosunku pracy w sytuacji, gdy żadna ze stron tego stosunku nie wypowiedziała danej umowy o pracę, a więc miało miejsca żadne ze zdarzeń wskazanych w ustawie? Zatem, czy może zachodzić domniemanie, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu i odmówić pracownikowi prawa do podlegania ubezpieczeniu społecznemu, biorąc pod uwagę, że oświadczenia woli stron stosunku pracy muszą być oceniane w aspekcie przepisów Kodeksu pracy, a przepisy Kodeksu cywilnego stosowane w takim zakresie, w jakim nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości

pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Nie budzi wątpliwości, że możliwe jest dokonywanie czynności z zakresu prawa pracy – w tym czynności zmierzających do rozwiązania stosunku pracy – przez czynności konkludentne. Dotyczy to wypadków, w których oświadczenie woli kończące stosunek pracy nie jest wyrażne, lecz wynika z zachowania pracownika lub pracodawcy albo obydwu tych stron, ujawniającego tę wolę w sposób dostateczny (art. 60 k.c. w związku z art. 300 k. p.). W wyroku z dnia 19 marca

2002 r., I PKN 209/01 (OSNP 2004 nr 5, poz. 79). Sąd Najwyższy wprost uznał, że faktyczne zaprzestanie działalności przez pracodawcę polegające na zlikwidowaniu „z dnia na dzień” zakładu pracy, może być potraktowane jako zachowanie ujawniające w dostateczny sposób wolę rozwiązania stosunku pracy (art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p.) (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 marca 1999 r., I PKN 627/98, OSNAPiUS 2000 nr 9, poz. 355 oraz z dnia 17 lutego 2015 r., II UK 84/12, LEX nr 1653741). Możliwości takiej nie przeczy także to, że pracodawca, który ma nadal organy zdolne do działania za niego, takiego oświadczenia woli wyraźnie nie złożył (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2012 r., II UK 84/12 (OSNP 2013 nr 19-20, poz. 232).

Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd drugiej instancji zastosował przedstawioną wykładnię przepisów, nie znajduje zatem potwierdzenia teza o oczywistej zasadności skargi – z uwagi na „błędną wykładnię art. 30 k.p. i nieuzasadnione zastosowanie art. 60 k.c.” Co więcej, skarżący w podstawach kasacyjnych nie powołał się na naruszenie art. 60 k.c. Tymczasem zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II PK 287/13, LEX nr 2008658; z dnia 23 września 2008 r., I PK 80/08, LEX nr 784907; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.